

Sygn. akt: IV RC 415/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2019r.

Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Krawczyk - Mandrak

Protokolant: Beata Rasiak-Cyganek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 marca 2019r. w R.

sprawy z **powództwa małoletniego N. S. działającego przez matkę A. S.**

przeciwko **A. K. (1) i B. K. (1)**

o **alimenty**

- 1) zasądza od pozwanego B. K. (1) na rzecz małoletniego powoda N. S. alimenty w kwocie po 300 zł (trzysta złotych) miesięcznie, począwszy od 18 marca 2019 roku płatne z góry do dnia 15-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat do rąk matki małoletniego powoda A. S.;
- 2) w pozostałym zakresie powództwo oddala;
- 3) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1080 zł (tysiąc osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;
- 4) odstępuje od obciążania pozwanego kosztami postępowania;
- 5) nadaje wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt IV RC 415/18

UZASADNIENIE

Małoletni powód N. S. domagał się zasądzenia alimentów w kwocie po 300 zł miesięcznie od A. K. (1) i po 700 zł miesięcznie od B. K. (2) (tj. dziadków ojczystych małoletniego) płatnych do 15-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat do rąk matki małoletniego powoda A. S., poczynając od dnia wniesienia pozwu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że małoletni powód pochodzi z nieformalnego związku (...) z synem pozwanych A. K. (2). Ojcostwo A. K. (2) zostało ustalone wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z 19 grudnia 2017 r. Ojciec małoletniego zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych w wysokości 1000 zł miesięcznie na rzecz syna nie wywiązuje się z tego obowiązku, a egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Matka małoletniego powoda nie jest w stanie sama sprostać obowiązkowi utrzymania syna, jej miesięczny dochód wynosi 1600 zł. (k. 3-5)

W odpowiedzi na pozew dziadkowie małoletniego wnieśli o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu wskazali, że w przedmiotowej sprawie brak jest przesłanek, które wskazywałyby, że usprawiedliwione potrzeby powoda nie są zaspokajane na bieżąco i pozostaje on w niedostatku. Nadto podniesiono, że ojciec małoletniego powoda jest zatrudniony w (...) S.A. i pracuje na terenie zakładu produkcyjnego w R. oraz jest

właścicielem lokalu mieszkalnego, w związku z tym nie można się zgodzić z tezą, że uzyskanie alimentów od ojca napotykało nieprzezwyciężone trudności. Podnieśli także, że pozwana jest osobą schorowaną, a jej świadczenie emerytalne wynosi 697,92 zł brutto. Wysokość świadczenia emerytalnego powoduje, że nie jest ona w stanie zaspokoić swoich potrzeb z własnych dochodów i w pozostałym zakresie korzysta z dochodów pozwanego, które wynoszą 4201,20 zł brutto. Podkreślono, że pozwani nie dysponują możliwościami zarobkowymi i majątkowymi pozwalającymi im na realizację obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniego powoda bez uszczerbku dla ich usprawiedliwionych potrzeb. (k. 45-50)

Sąd ustalił.

Bezsporne w sprawie są następujące okoliczności:

- małoletni N. S. ur. (...) w R. jest synem A. K. (2) i A. S.,
- Wyrokiem zaocznym z 19 grudnia 2017 r. w sprawie sygn. akt IV RC 481/17 ustalono, że A. K. (2) jest ojcem małoletniego N. S., pozbawiono A. K. (2) władzy rodzicielskiej wobec małoletniego oraz zasądzono na rzecz małoletniego od A. K. (2) alimenty w kwocie po 1000 zł miesięcznie, począwszy od 21 marca 2017 r.
- dziadkami ojczystymi małoletniego są A. i B. małżonkowie K..

Sporne są natomiast kwestie dotyczące: wysokości uzasadnionych potrzeb małoletniego powoda, możliwości zarobkowe pozwanych, a także czy istnieją przesłanki faktyczne i prawne aby obowiązkiem alimentacyjnym obciążyć dalszych krewnych powoda.

Ojciec małoletniego w okresie od 13 czerwca 2018 r. do 18 grudnia 2018 r. był zatrudniony na podstawie umowy tymczasowej, pracował w (...), obecnie jest zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna niepobierająca zasiłku. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Rybniku A. C. 18 kwietnia 2018 r. wydał zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych na rzecz N. S.. Obecnie postępowanie o egzekucję świadczeń alimentacyjnych na rzecz N. S. prowadzone jest przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rybniku T. W. pod sygn. akt Kmp 1/19. Ponadto przeciwko A. K. (2) prowadzone są postępowania egzekucyjne z wniosku P. K. (egzekwowane są alimenty), K. K. (2) (egzekwowane są alimenty), Sądu Rejonowego w Rybniku (koszty sądowe) oraz A. S. (zwrot kosztów utrzymania w okresie ciąży i porodu).

Małoletni powód ma obecnie 2 lata, mieszka wraz z matką i dwiema przyrodnimi siostrami w wieku 17 i 15 lat.

Oplaty za użytkowanie mieszkania stanowią wydatek około 1000 zł miesięcznie, w tym:

- czynsz 450 zł,
- energia elektryczna ok. 110 zł
- woda ok. 275 zł
- gaz 270 zł co drugi miesiąc
- ogrzewanie 700 zł rocznie

W przeliczeniu na mieszkańca jest to wydatek rzędu 250 zł miesięcznie.

N. S. choruje na astmę wczesnodziecięcą i jest pod opieką neurologiczną, posiada orzeczenie o niepełnosprawności. Przyjmuje na stałe leki, inhalacje i wziewy. Z uwagi na zagrożenie cukrzycą jest pod opieką diabetologa i ma dietę.

Miesięczny koszt utrzymania małoletniego to około 2000 zł w tym:

- leczenie 350 zł
- mleko modyfikowane 250 zł
- wyżywienie 300 zł,
- żłobek 550 zł
- środki pielęgnacyjne 100 zł
- pampersy 100 zł
- odzież i obuwie około 100 zł
- wspomniany wcześniej udział w kosztach utrzymania mieszkania 250 zł.

Matka małoletniego raz w miesiącu dojeżdża z synem na wizytę do specjalisty do G. bądź K., koszt dojazdu to kwota 100 zł. Małoletni przechodzi szczepienia zgodnie z kalendarzem szczepień. Jednorazowy koszt szczepionki to 120 zł.

Matka małoletniego ma 43 lata, z zawodu jest technikiem administracji. Pracuje w firmie (...) i osiąga miesięczne wynagrodzenie rzędu 1530 zł netto. Poza małoletnim posiada na utrzymaniu dwie małoletnie córki w wieku 17 i 15 lat, na które otrzymuje alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie na każdą. Otrzymuje świadczenie 500 + na troje dzieci, zasiłek pielęgnacyjny na małoletniego powoda w kwocie 184 zł miesięcznie, zasiłek rodzinny na małoletniego N. – 90 zł miesięcznie, a także zasiłek rodzinny na córki.

Dziadkowie ojczyści małoletniego mieszkają wspólnie w domu jednorodzinnym, który poza nimi zajmują jeszcze matka pozwanej oraz ich wnuczka z rodziną. Miesięczne koszty utrzymania domu wynoszą około 1200 zł miesięcznie (w tym woda około 150-170 zł, energia elektryczna 280 zł co dwa miesiące, gaz 90 zł, opał 7000 zł rocznie, podatek 200 zł co drugi miesiąc, telewizja 67 zł, opłata za odpady 198 zł na kwartał).

Pozwany B. K. (1) ma obecnie 68 lat, choruje na kręgosłup. Pozwana A. K. (1) ma 67 lat. Pozwana w sierpniu 2018 r. przeszła operację wszczępienia endoprotezy prawego biodra, choruje na serce, cukrzycę.

Świadczenie emerytalne pozwanego wynosi 3540 zł, natomiast pozwanej 610 zł. Pozwani małżonkowie dysponując łącznie kwotą około 4,1 tys. zł miesięcznie, ponoszą własne koszty utrzymanie tj.:

- wyżywienie 1000 zł,
- odzież 150 zł
- środki czystości i kosmetyki 400 zł
- leki pozwanej 300 zł
- leki pozwanego 150 zł
- telefon 120 zł

Pozwani spłacają także pożyczkę zaciągniętą na zakup pralki automatycznej, miesięczna rata wynosi 55 zł.

Łączne wydatki pozwanych to około 3400 zł.

Pozwani mają wnuki, a jednego z nich wspomagają finansowo przesyłając mu co miesiąc 400 zł.

(dowód: odpis aktu urodzenia k. 8, odpis wyroku zaocznego z 19 grudnia 2017 r. k. 9, karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 10-11, 52-68, 91-93, informacja lekarza k. 12, zaświadczenie komornika k.13-14, rachunki i potwierdzenia wpłat k. 15-29, 71,74-83, 90,94-96, decyzja ZUS k. 69-70, 72-73, zeznania świadka A. K. k. 85v., zaświadczenie o wysokości zarobków k. 8, orzeczenie o niepełnosprawności k. 89, umowa najmu mieszkania k. 103-105)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody przeprowadzone w sprawie. Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego w zakresie przedstawionych przez niego kosztów utrzymania, albowiem przewyższają one dochody stron, są one sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego i zeznaniami pozwanej, z którą pozwany prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Pozostałe dowody te Sąd uznał za spójne logiczne i wzajemnie się uzupełniające. Strony nie składały dalszych wniosków dowodowych, a przeprowadzone postępowanie Sąd uznał za wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył.

Zgodnie z art. 128 k.r.o obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo.

Następnie należy wskazać na treść art. 132 k.r.o., który wskazuje że obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami.

Przy tym w myśl art. 133 § 2 k.r.o. żądanie świadczeń alimentacyjnych od pozostałych członków rodziny w tym również dziadków powinno być przede wszystkim uzasadnione niedostatkiem uprawnionego. Jak podkreśla się w orzecznictwie „niedostatek występuje nie tylko wtedy, gdy uprawniony do alimentacji nie posiada żadnych środków utrzymania, lecz określa także i taką sytuację materialną osoby uprawnionej, gdy nie może ona w pełni zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2000 r. I CKN 1187/99). W doktrynie wyrażono pogląd, że potrzeby usprawiedliwione to takie, których zaspokojenie pozwala uprawnionemu żyć w warunkach odpowiadających jego wiekowi, stanowi zdrowia, wykształceniu itp. Katalog owych potrzeb jest sprawą indywidualną (tak Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz pod. red. H. Doleckiego, 2010 r. teza 3 do art. 135). Poprzez usprawiedliwione potrzeby osoby uprawnionej nie należy rozumieć wyłącznie zapewnienie podstawowego minimum egzystencjonalnego. W szczególności jeżeli mamy do czynienia z potrzebami małoletniego dziecka, które całkowicie uzależnione jest od możliwości zarobkowych rodziców lub pozostałych krewnych.

Roszczenie strony powodowej w ocenie Sądu jest częściowo uzasadnione. Małoletni powód ma zaledwie 2 lata i nie ma możliwości aby samodzielnie się utrzymać. Nie dysponuje również majątkiem, który mógłby stanowić jego źródło dochodu. Obowiązek utrzymania zatem w pierwszej kolejności spoczywa na rodzicach małoletniego.(art. 128 k.r.io. w związku z art. 133 § 1 k.r.io. i art. 135 § 1 k.r.io.), a zgodnie z treścią art. 132 k.r.o. w przypadkach uzasadnionych również na dziadkach uprawnionego.

Koszty utrzymania małoletniego powoda w zakresie jego uzasadnionych potrzeb ustalono na kwotę 2000 zł miesięcznie. Jest to wysoka kwota, jednakże związana jest ona przede wszystkim z kosztami leczenia dziecka, diety i uczęszczaniem do żłobka w czasie gdy matka małoletniego jest w pracy.

Przy ustaleniu potencjalnych możliwości zarobkowych matki małoletniego oczywistym jest, że matka małoletniego ponosząca własne koszty utrzymania, nie jest w stanie całościowo zabezpieczyć potrzeb syna. Nadto na swoim utrzymaniu poza małoletnim posiada jeszcze dwie małoletnie córki. Na marginesie należy także wskazać, iż matka małoletniego swój obowiązek spełnia także poprzez osobiste starania o utrzymanie i wychowanie syna. Odnosząc się do obowiązku alimentacyjnego ojca małoletniego należy mieć na względzie, iż pomimo prawomocnego wyroku, nie realizuje on tegoż obowiązku. Nadto pomimo zainicjowania postępowania egzekucyjnego, nie udało

się wyegzekwować od ojca małoletniego żadnej kwoty na utrzymanie syna. W konsekwencji powyższego mamy do czynienia z sytuacją, w której małoletni pozostaje w niedostatku, a uzyskanie od zobowiązanego środków utrzymania jest niemożliwe. Matka powoda ma możliwość złożenia wniosku prowadzenia egzekucji z nieruchomości ojca powoda, jednakże doświadczenie pokazuje, iż postępowanie egzekucyjne z nieruchomości jest postępowaniem długotrwałym i nie jest możliwe pozyskanie środków na utrzymanie powoda natychmiast.

Taki stan rzeczy warunkuje tym, iż dalszy obowiązek alimentacyjny skonkretyzował się wobec pozwanych - dziadków małoletniego powoda.

Pozwani osiągają łącznie dochody w wysokości 4,1 tys. zł z czego około 3,4 tys. zł przeznaczają na swoje utrzymanie. Pozwana otrzymuje bardzo niską emeryturę, która nie pozwala jej na zaspokojenie własnych potrzeb, w pozostałym zakresie pozostaje na utrzymaniu męża.

Zdaniem Sądu mając na uwadze potrzeby małoletniego, którym nie może sprostać matka małoletniego oraz aktualną sytuację pozwanych, roszczenie strony powodowej należało uznać za zasadne, choć nie w wysokości objętej treścią pozwu. Łączna kwota 1000 zł, której domagała się strona powodowa znacząco przewyższa aktualne możliwości zarobkowe pozwanych.

Mając powyższe na uwadze w oparciu o art. 128 k.r.o. w zw. z art. 132 i 133 k.r.o. koniecznym było ustalenie obowiązku alimentacyjnego zgodnie z pkt. 1 sentencji uzasadnianego wyroku. Ustalony w niniejszym postępowaniu obowiązek alimentacyjny pozwanego, uwzględnia zarówno jego sytuację materialną, potrzeby uprawnionego, jak również obowiązek alimentacyjny matki. Datę powstania obowiązku alimentacyjnego ustalono w oparciu o dzień wydania orzeczenia.

Wyrokowi w części dotyczącej alimentów (punkt 1 orzeczenia) nadano rygor natychmiastowej wykonalności na zasadzie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. O odsetkach na wypadek opóźnienia orzeczono w myśl przepisu art. 481 § 1 i 2 k.c.

Mając zaś na względzie wynik postępowania w niniejszej sprawie (70 % przegraną strony powodowej), treść art. 98 kpc w zw. z art. 100 k.p.c. oraz w zw. z art. 102, jak również sytuację majątkową i wysokość dochodów pozwanych, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 1080 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, odstępując w pozostałym zakresie od obciążania pozwanego kosztami postępowania.

SSR Katarzyna Krawczyk - Mandrak